

VOAS

VAASAN OPISKELIJA-ASUNTOSÄÄTIÖ
STIFTELSEN VASA STUDIEBOSTÄDER

Olympia I

Räddningsplan

Olympia I räddningsplan

Upprättad 2 juli 2013

Upprättad av Matias Virta

Senast uppdaterad 20 okt. 2023

Uppdaterad av Joachim Miinalainen

Räddningsplanen har uppgjorts i tjänsten för Pelsu Räddningsplan.

Räddningsplanen omfattar 31 sidor.

Innehåll

1	Inledning	4
2	Basuppgifter om objektet	5
2.1	Basuppgifter	5
2.2	Organisation	5
2.3	Övriga uppgifter	6
3	Ansvarsfördelning	7
4	Viktiga telefonnummer	8
4.1	Fastighetens viktiga nummer	8
4.2	Övriga viktiga nummer	8
5	Faror och deras effekter	9
6	Säkerhetsarrangemang	12
6.1	Brandsäkerhet	12
7	Riktlinjer	13
7.1	Larma efter hjälp	13
7.2	Sjukdomsattack eller olycka	14
7.3	Brand	15
7.4	Brand - instruktioner för åtgärder när säker evakuering förhindras	15
7.5	Verksamheten på samlingsplatsen	16
7.6	Hjälpa rörelsehindrade personer i nödsituationer	17
7.7	Vattenskada	17
7.8	Vid hot om våld	17
7.9	Allmän farosignal	18
7.10	Gasfara	19
7.11	Strålningsrisk	20
7.12	Elavbrott	21
8	Befolkningsskydd	22
8.1	Underhåll av skyddsrum	23
8.2	Renovering av skyddsrummet	23
8.3	Skyddsmaterial	25
9	Utrymning	27
10	Bevarande av	28
11	Bilagor	29
	Bilaga A Bruksanvisningar för brandsläckare	30
A.1	Släckare	30
A.2	Brandfiltar	30
	Bilaga B Tillgångar i hemmet	31

1 Inledning

Räddningsplanens upprättande, uppdatering och kommunikering är baserade på kraven i räddningslagen (379/2011). I den här räddningsplanen finns förklaringen:

1. bedöma faror och risker ur slutsatserna;
2. säkerhetsplaner för byggnaden och utrymmen som används i verksamheten;
3. information om förebyggande av olyckor samt agerande vid olyckor och farosituationer lämnas till dessa personer;
4. eventuella andra åtgärder i anslutning till objektets egen oberoende risk (räddningslagen 379/2011, 15 §.)

Räddningsplanen ska hållas uppdaterad och den ska kommuniceras på ett nödvändigt sätt till personerna i byggnaden eller ett annat objekt (Statsrådets förordning om räddningsväsendet 407/2011, 2 §.)

I räddningslagen finns även andra krav på säkerheten, varav de viktigaste är:

Byggnadens ägare och förvaltare samt verksamhetsutövare ska för egen del se till att byggnaden, konstruktionen och omgivningen hålls i sådant skick att:

1. risken för att en brand uppstår, uppsåtligt antänds eller sprider sig är minimal;
2. personer som befinner sig i byggnaden kan lämna byggnaden eller räddas på annat sätt vid brand eller annan akut fara;
3. räddningsåtgärder vid brand eller annan olycka är möjliga;
4. räddningspersonalens säkerhet har beaktats (räddningslagen 379/2011, 9 §.)

Följande utrustningar och anordningar ska hållas i funktionsdugligt skick samt underhållas och inspekteras på vederbörligt sätt:

1. släcknings-, räddnings- och bekämpningsutrustning;
2. anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet;
3. brandvarnare, larm och andra anordningar som varnar vid risken för olyckor;
4. skyltning och belysning av utrymningsvägar;
5. utrustning och anordningar i skyddsrum (räddningslagen 379/2011, 12 §.)

Byggnadens ägare och förvaltare samt verksamhetsutövare ska för egen del:

1. förebygga att det uppstår bränder och andra farosituationer
2. vara beredd på att skydda personer, egendom och miljön vid farosituationer;
3. vara beredd på att släcka bränder och andra räddningsinsatser, som de självständigt klarar av;
4. vidta åtgärder som säkerställer att utrymning kan ske vid brand och andra farosituationer samt åtgärder som underlättar räddningsinsatsen (räddningslagen 379/2011, 14 §.)

2 Basuppgifter om objektet

2.1 Basuppgifter

Fastighetens namn	Olympia I
Fastighetens adress	Olympiakatu 12 - 14 65100 VASA
Antal lägenheter	91
Hustyp	Flervåningshus
Våningstal	3
Fastighetens ägare	VOAS tfn 06 3276511 http://www.voas.fi/?page=VOAS
Disponentbyrå	VOAS tfn 06 3276511 http://www.voas.fi/?page=VOAS

2.2 Organisation

Fastighetsförvaltare	Petra Alamäki VOAS tfn 06 3276513 petra.alamaki@voas.fi
Fastighetsdirektör	Teppo Rasku VOAS tfn 06 3276512 teppo.rasku@voas.fi
Värd för	VOAS tfn 06 3276530 asuntotoimisto@voas.fi

2.3 Övriga uppgifter

Objektet hör till följande räddningstjänst: Österbotten.

Uppvärmningsmetod	Fjärrvärme
Huvudvattenkran	Källare i byggnad C
Värmefördelningsrum	Källare i byggnad C
Elcentral	Källare i byggnad C
Fastighetsskötsel	Luotsi Kiinteistöpalvelut Oy tfn 06 3165200 jourtelefon 050 3891839
Försäkringsbolag	If tfn 010 191919 http://www.if.fi
Samlingsplats	Parkering i slutet av byggnaderna
Alternativ samlingsplats	Angränsande fastigheter
Antal skyddsrum	1
Skyddsrummets placering VSS1	D-husets källare

3 Ansvarsfördelning

Parti	Ansvar
Förvaltning	Ansvara för förvaltningen av hela fastigheten, hantera underhållsavtal och liknande frågor, åtgärda rapporterade säkerhetsbrister eller andra brister eller delegera ansvaret till annan part. Fungera som kontaktperson för myndighetskontroll och andra liknande frågor, inklusive deltagande i brandinspektionsrundor.
Fastighetsunderhåll	Tekniska system och säkerhetsutrustning, underhåll av gården, snöröjning etc. Vaktmästaren uppmärksammar eventuella brister vid besök på platsen och åtgärdar dem på eget initiativ eller rapporterar dem till ledningen.
Boende	Hyresgästen ansvarar för sin egen bostad och förråd, samt för sina personliga tillhörigheter och aktiviteter i föreningen. Eventuella system eller fasta strukturer i hyresgästens lokaler är underhållsföretagets ansvar.

Detnormala flödet av information om brister: boende --- underhållsföretag --- ledning

Boende kan rapportera säkerhetsproblem eller andra brister till underhållet eller ledningen via telefon eller e-post, de nödvändiga kontaktuppgifterna finns till exempel i kapitlet "Organisation" i denna plan.

4 Viktiga telefonnummer

4.1 Fastighetens viktiga nummer

Uppdrag	Namn	Telefonnummer	Journummer
Servicebolag	Luotsi Kiinteistöpalvelut Oy	06 3165200	050 3891839

4.2 Övriga viktiga nummer

Företagare	Telefonnummer	Jourtider
Allmänt nödnummer	112	24 h
Giftinformationscentralen	0800 147 111	24 h

5 Faror och deras effekter

En **fara** är en faktor eller omständighet som kan orsaka skada eller leda till en negativ händelse. **Risk** är den kombinerade effekten av sannolikheten för och allvarlighetsgraden av den skada som är förknippad med ett hot.

Risk och sannolikhet	Orsaker och konsekvenser	Beredskap
Brand (möjlig)	Orsaker till förekomst: Öppen eld, levande ljus, rökning, elektriska apparater, elcentraler och elinstallationer, fordon, brandarbete, matlagning, anlagd brand (överskott av brännbart material vid avfallspunkt, varor på byggnadens väggar, överskott av varor i trapphus) Konsekvenser: Personskador och skador på egendom	Användning av öppen eld endast under övervakning, ingen användning av trasiga elektriska apparater, brandarbete endast med brandtillstånd och kort, matlagning endast under övervakning, korrekt sopsortering, inget överskott av brännbart material lagrat i trapphuset eller på byggnadens väggar
Olycka (möjlig)	Orsaker till händelsen: Vinterhalka, snö eller is som faller från taket, fall i trapphus/ gemensamma utrymmen/egen bostad, trafikolycka Konsekvenser: Personskada	Vinterunderhåll genom fastighetsskötsel (förhindra halka, snöröjning vid behov), rapportering av eventuella brister till fastighetsskötsel, försiktighet vid användning av trappor och särskilt utomhus på vintern, underhåll av allmänna utrymmen (t.ex. städning, inte förvara överflödiga föremål i passager)
Olyckor, vandalism, stöld (osannolikt)	Skäl för genomförande: Öppen/ olåst ytterdörr eller dörr till allmänna utrymmen, dörren öppnad för okänd person Konsekvenser: Egendomsskada, risk för personskada.	Håll dörrar till förråd och andra utrymmen låsta, öppna inte dörrar för okända personer, rapportera till underhåll om brister i dörrlåsen upptäcks.
Vattenskada (möjlig)	Orsaker till uppkomsten: Bristande underhåll/kontroll, frysning, blockeringar, utrustningsfel, storm, stormvattenöversvämning Konsekvenser: Skador på egendom	Underhåll och skötsel av byggnadens rörsystem, användning av vattenapparater (tvättmaskiner) endast under uppsikt, utbyte av apparater säkerställer utbyte av läckagefällor, underhåll av dagvattenbrunnar

Risk och sannolikhet	Orsaker och konsekvenser	Beredskap
Strömavbrott (möjligt)	Skäl för genomförande: Blixtnedslag, storm, fel på utrustning Konsekvenser: Fel på utrustningen, förstörda livsmedel vid långvarigt strömavbrott, frysskador i bostaden på vintern	Hushållsartiklar, t.ex. ficklampa, ljus, tändstickor, reservströmförsörjning för laddning av mobiltelefon, livsmedel (torrfoder/konserver), varma kläder på vintern
Gasrisk (osannolikt)	Skäl för genomförande: Transport av farligt gods, brand i närheten Konsekvenser: Ta skydd på plats.	Följ myndigheternas anvisningar, se de allmänna anvisningarna för den allmänna farosymbolen.
Strålningsrisk (osannolik)	Orsaker till uppkomsten: Olycka med strålning Konsekvenser: Ta skydd på plats	Följ myndigheternas anvisningar, skydda hemmet, bekanta dig med anvisningarna i förväg

6 Säkerhetsarrangemang

6.1 Brandsäkerhet

Utrymningsvägar

Principen för säker utrymning är att man i varje ögonblick kan avlägsna sig från bostadsbyggnadens samtliga utrymmen via två vägar utan att behöva använda nycklar eller andra öppningsdon. Det ska gå att avlägsna sig även i mörker, varför passagerna alltid ska vara framkomliga. Eftersom fastigheten har 3 våningar, kan en utrymningsväg vara ett fönster eller en balkong i en lägenhet. Då hjälper räddningstjänsten till att evakuera byggnaden i nödsituationer. Det får inte förvaras saker framför utgångarna. (Miljöministerietreglering av brandsäkerhet i byggnader.)

Utgångarna och dörrarna i lokaler som leder till utgångarna ska vara lätta att öppna inifrån i nödsituationer.

En dörr kan vara låst för att till exempel förhindra olovligt intrång utifrån, men under normal användning av lokalen ska dörren kunna öppnas inifrån utan en nyckel.

Gå aldrig ut i ett rökigt trapphus.

Eldarbeten

Eldarbeten definieras som arbeten där det uppstår gnistor eller där man använder eldslågor eller annan värme som skapar brandfaror. Sådana arbeten är bl.a. gas- och bågsvetsning, bränn- och bågskärning, skärning med slipskiva och metallslipning, vid vilka det uppstår gnistor, samt arbeten där man använder gasbrännare, annan öppen eld eller hetluftsblåsare.

Eldarbeten som utförs på en tillfällig arbetsplats kräver alltid tillstånd av personen som ansvar för heta arbeten. Tillståndet för heta arbeten är ägnat att säkerställa olika parterers handlingar i frågor gällande säkerheten och brandskyddet. Personer som utför heta arbeten ska alltid inneha certifikat för heta arbeten.

Tillstånd för eldarbeten beviljas av disponentbyrån.

7 Riktlinjer

På de följande sidorna finns en beskrivning av instruktionerna för förebyggande av olyckor samt instruktioner för hantering av olyckor och farliga situationer. **Läs åtgärdsinstruktionerna noggrant!**

Korrekta åtgärder, avgöranden och val förhindrar och begränsar olyckor. På så sätt kan skador minimeras eller elimineras helt.

Säkerheten är allas gemensamma sak!

7.1 Larma efter hjälp

I alla brådskande nödsituationer, vare sig det gäller brådskande behov av hjälp från polisen, räddningsväsendet, sjuktransport eller socialväsendet RING NUMMER 112

Ring nödsamtalet själv, om du kan

Det är viktigt att den person som berörs av saken ringer nödsamtalet. Personen har information som den jourhavande behöver för att fastställa vilken typ av hjälp som ska skickas till platsen. Ett samtal som kommer via mellanhänder kan fördröja hjälpens ankomst.

Berätta vad som har hänt

Den jourhavande i nödcentralen frågar personen som ringer om vad som har hänt för att vid behov kunna skicka rätt hjälp för situationen.

Ange exakt adress och kommun

Inom nödcentralens område kan det finnas flera likadana adresser i olika kommuner. Därför är det viktigt att utöver adressen ange orten.

Svara på frågorna som ställs till dig

Frågorna som den jourhavande ställer har ett syfte. Frågorna fördröjer inte larmet efter hjälp. I brådskande fall larmar den jourhavande redan under samtalet ut de myndigheter och samarbetspartner som kommer för att hjälpa samt ger dessa mer information om vad som har hänt.

Angera enligt givna instruktioner

Den jourhavande har utbildats för att ge instruktioner för olika situationer. Det är viktigt att du följer de givna instruktionerna. Rätt utförda förstahjälp-åtgärder har ofta betydelse för situationens slutresultat.

Avsluta samtalet först när du får lov till det

Att avsluta samtalet för tidigt kan fördröja hjälpen. Stäng av telefonen först efter att du har fått lov att avsluta samtalet. Håll linjen öppen. Den jourhavande eller hjälparen som kommer kan behöva mer information om vad som har hänt.

7.2 Sjukdomsattack eller olycka

Ta reda på vad som har hänt

- Har personen fallit eller svimmat?
- Finns det eventuella ögonvittnen som kan berätta noggrannare om vad som hänt?

Kontrollera personens tillstånd

- Kan personen väckas genom att personen tilltalas eller skakas?

Kontrollera andningen

- Om personen inte vaknar ska du kontrollera andningen: placera din handrygg framför patientens mun och känn efter om luften rörs.

Gör nödanmälan

- Ring nummer **112**.
- Berätta varifrån du ringer.
- Berätta vad som har hänt.
- Agera enligt anvisningarna.

Ge första hjälpen vid behov

- Om personen inte andas, börja ge första hjälpen efter egen förmåga.

En patient som är medvetslös men ändå andas läggs i framstupa sidoläge.

Observera patienten.

- Om det sker ändringar i patientens tillstånd innan räddningsverket kommer, ska du anmäla detta genom ett ringa nödnumret **112** på nytt, så att en ny situationsbedömning kan göras i nödcentralen.

Vägledd räddningspersonalen snabbt till patienten

- Berätta för räddningspersonalen vad som har hänt och vad som har gjorts.

7.3 Brand

Rädda

- Gör en situationsbedömning. Rädda personer som är i omedelbar fara.
- Andas inte in rök! Röken är mycket giftig och orsakar dödsfall mycket snabbt vid inandning.

Varna

- Varna dem som befinner sig i byggnaden om branden och om den hotande faran.
- Hänvisa människorna till samlingsplatsen.

Slå larm

- Ring nödnumret **112** på en säker plats.
- Berätta vem du är, var det brinner (adress och våning), vad det är som brinner och om människor står i fara.
- Avbryt inte samtalet förrän du får lov till det.

Släck

- Inled släckningsarbetet såvitt det är möjligt.
- Fettbränder släcks genom att de kvävs med en brandfilt.
- Vid en brand i elektrisk utrustning ska du koppla bort strömmen. Efter det kan du påbörja den första släckningen.

Begränsa

- Avlägsna lättantändliga föremål och antändbara material i närheten.
- Begränsa brandens och rökens spridning genom att stänga fönstren och bostadens dörr när du lämnar bostaden.

Vägle

- Vägledd räddningspersonalen på plats eller ordna vägledning. T.ex: en person vägleder intill parkeringsplatsen och en annan invid byggnaden.

Vid utrymning är samlingsplatsen: Parkering i slutet av byggnaderna

Alternativ samlingsplats: Angränsande fastigheter

7.4 Brand - instruktioner för åtgärder när säker evakuering förhindras

Ibland förhindrar en brand som rasar någon annanstans en säker evakuering från fastigheten. I dessa fall är det klokt att stanna i ett rökfritt område med dörrar och andra öppningar stängda. **Stanna in-ne och var lugn.**

- Gå inte ut i trapphuset.
- I flerfamiljshus är varje lägenhet en egen brandcell, från vilken brandspridning till en annan lägenhet förhindras genom strukturella åtgärder.
- Att hoppa från en höjd kommer att få dödliga konsekvenser, men att stanna kvar i en lägenhet

kommer inte att göra det.

- Gå till balkongen eller fönstret och väck uppmärksamhet
 - Ring 112 och uppge din exakta adress

Var beredd på attbranden kan sprida sig.

- För att vara på den säkra sidan kan du till exempel hålla vatten i ett handfat.
- Om rök börjar tränga in i lägenheten genom dörröppningar, brevinkast eller ventilationsventiler, vädra med frisk luft och täta läckagepunkterna med fuktiga textilier.
- Om dörren till bostaden börjar bli varm, kyl den med vatten.
- Om lågor slår mot fönster i bostaden, flytta brännbara föremål bort från fönstren.

Följde anvisningar som myndigheterna ger.

7.5 Verksamheten på samlingsplatsen

Samlingsplats: Parkering i slutet av byggnaderna

När människorna har utrymt fastigheten och fortsatt till samlingsplatsen, utses en person som tar ansvaret för verksamheten på samlingsplatsen. Beroende på situationen, överväg om det är tryggt att stanna på den valda samlingsplatsen, eller om människorna bör hänvisas till en annan plats: till exempel en i förväg överenskommen lokal inomhus eller till en fastighet i närheten (reservsamlingsplats).

Det är förbjudet att avlägsna sig från samlingsplatsen utan tillstånd från myndigheterna

Saker att minnas på samlingsplatsen:

- ta hand om eventuella skadade
- ta hand om funktionshindrade eller personer med nedsatt funktionsförmåga i övrigt
- meddela ifall man vet att någon har blivit kvar inne

Alternativ samlingsplats

Alternativ samlingsplats: Angränsande fastigheter

Under stränga vinterförhållande eller i andra situationer kan det krävas en reservsamlingsplats dit människorna vägleds. Även myndigheterna anvisar vid behov skyddsplatser för längre perioder av skydd.

7.6 Hjälpa rörelsehindrade personer i nödsituationer

Det kan vara svårt och ta lång tid för funktionshindrad person att avlägsna sig från en byggnad vid nödsituationer. Om du vet att det bor rörelsehindrade personer i grannlägenheten, till exempel invalider, blinda personer eller äldre, försök att säkerställa att även de kan avlägsna sig på ett tryggt sätt i en nödsituation. Om du vet att din granne är hemma, men inte kan hjälpa honom eller henne att ta sig ut, meddela detta till räddningsmyndigheterna så snabbt som möjligt.

Agera i samarbete med andra boende.

Saker att observera när man hjälper rörelsehindrade personer att avlägsna sig

- Hjälp rörelsehindrade att avlägsna sig i den mån du kan.
- Lyssna för att kunna bistå med hjälp.
- Ta hand om personen du hjälpt även efter att ni kommit ut.

7.7 Vattenskada

Riktlinjer

- Stäng av elektriciteten i läckageområdet och dess närhet.
- Stoppa läckaget genom att t.ex. stänga huvudvattenkranen om det är möjligt.
- Anmäl omgående
 - till servicemannen: Luotsi Kiinteistöpalvelut Oy, tfn 06 3165200, jourtelefon 050 3891839
 - till disponenten: VOAS, tfn 06 3276530
- Kontakta vid behov det allmänna nödnumret **112**.
- Huvudvattenkran: Källare i byggnad C
- Värmefördelningsrum: Källare i byggnad C
- Elcentral: Källare i byggnad C

Ifall vatten hotar utanför byggnaden

- Utred vad som orsakar vattenhotet.
- Om det är fråga om ett läckage, försök stoppa det.
- Försök hindra att vattnet når byggnaden
 - med säckar
 - genom att använda plastövertäckningar
 - genom att leda bort vattnet från byggnaden
- Tillkalla mer hjälp vid behov.

7.8 Vid hot om våld

I en hotfull situation där det inte förekommer vapen, kan du agera på följande sätt.

- Uppträd lugnt och försök lugna ner personen med ditt eget beteende.
- Se till att du inte vänder ryggen till personen eller drivs in i ett hörn, så att du alltid har en

flyktväg från den hotfulla personens närhet.

- Be om hjälp i mån av möjlighet.
- Fly och hjälp andra att fly platsen

Se till din egen säkerhet. Försök styra den hotfulle personen till en plats där denne inte kan skada andra. Anmäl vid behov det inträffade till polisen efter incidenten.

Om den hotfulle personen har ett vapen, agera på följande sätt.

- Gör inte motstånd.
- Gör bara det som den hotfulle ber om.
- Försök varna andra i mån av möjlighet.
- Genom att stänga dörrar kan personens framkomst i fastigheten begränsas.
- Efter händelsen ska du ringa **112** för att få professionell hjälp till platsen så snabbt som möjligt. Lyssna på anvisningarna och agera enligt dem.

Varje hot och observation om en eventuell hotfull situation ska tas på allvar och omedelbart anmälas till polisen. Det kan vara möjligt att du kan påverka situationens utveckling genom ditt eget beteende. Därför ska du ta alla hotfulla situationer på allvar och försöka lugna ner situationer som redan börjat.

7.9 Allmän farosignal

Den allmänna farosignalen är en stigande och fallande ljudsignal vars längd är en minut eller en nödunderrättelse från en myndighet. De stigande och sjunkande sekvensernas längd är 7 sekunder.

Den allmänna farosignalen innebär en omedelbar fara som hotar befolkningen. Varningen ges i tätorter med ett fast larmsystem utomhus och utanför tätorter med mobila larmsystem som monterats på fordon.

Faran över-signalen är en obruten ljudsignal vars längd är en minut. Den är ett meddelande om att hotet eller faran är över.

Gör så här när du hör den allmänna farosignalen

- Gå in.
- Stanna inne.
- Stäng fönster, dörrar, vädringsöppningar och luftkonditioneringsanordningar.
- Slå på radion och invänta anvisningar.
- Undvik att använda telefonen för att undvika att linjerna blockeras.
- Lämna inte området utan uppmaning av myndigheterna så att du inte hamnar i fara på vägen.

7.10 Gasfara

Vid gasfara ges allmän farosignal.

Du får mer information om farans art via radio och tv. Med gasfara förknippas i allmänhet följande.

- Om du är inomhus och känner gaslukt:
 - stanna inomhus
 - de övre våningarna ger det bästa skyddet
 - tryck ett vått plagg mot munnen och andas genom det
 - stanna på de övre våningarna tills faran är över
 - gå inte ner i källaren.
- Om du är ute när du känner gaslukt och inte kan förflytta dig inomhus:
 - skynda dig undan gasmolnet till sidvinden
 - försök komma så högt upp som möjligt, till exempel upp på ett backkrön
 - tryck ett vått plagg, en gräs-, torv- eller mosstuva framför munnen och andas genom det

Mer information om att skydda sig mot gas

- Stäng av luftkonditioneringsanordningar och stäng dörrar och fönster noggrant. Ju tätare du kan göra byggnaden, desto långsammare tränger gasen in.
- Du kan även stänga och tejpa igen innerdörrar och hålla dig till utrymmen under vinden. När du känner gaslukt kan du andas genom ett fuktigt, poröst tyg.
- Myndigheterna meddelar via radion eller högtalarbil när giftmolnet har avdunstat. Vädra inomhusutrymmen noggrant efter detta.

7.11 Strålningsrisk

Strålningssituationen övervakas ständigt i hela landet med hjälp av mätare. Även små förändringar upptäcks omedelbart och rapporteras utan dröjsmål. En allmän varningssignal utfärdas vid strålningsrisk. **Gå**inomhus Skydd inomhus är den första försvarslinjen vid strålningsrisk. Stäng dörrar, fönster, ventiler och ventilation tätt för att förhindra att radioaktiva ämnen tränger in. Den centrala delen av huset ger det bästa skyddet. **Jodtabletter** Att ta jodtabletter är en sekundär stödåtgärd som rekommenderas för personer upp till 40 år och gravida kvinnor. Ta jodtabletter endast på inrådan av myndigheterna, som du kommer att höra på radio eller TV. Jodtabletter förhindrar ackumulering av radioaktivt jod i sköldkörteln, men ger inget annat skydd. I händelse av en nödsituation får du inte lämna byggnaden för att hämta tabletterna. Jodtabletter kan köpas i förväg från ett apotek. Det bör finnas 2 jodtabletter per person. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att personer upp till 40 år och gravida kvinnor tar jodtabletter i händelse av strålningsrisk på grund av en kärnkraftsolycka. **Skydda din mat och ditt dricksvatten** Placera exponerad mat i plastpåsar eller läckagesäkra behållare. Kylskåp, frysar och täta förpackningar skyddar mot radioaktivt damm. **Utomhusvistelse** Om du måste gå ut ska du bära åtsittande, hudtäckande kläder, t.ex. regnkläder. Ta av dig kläderna när du kommer in i hallen och tvätta dig noga. Använd andningsskydd, handduk eller pappershanddukar för att förhindra att radioaktiva partiklar kommer in i lungorna. **Ytterligare råd** Ytterligare råd kan fås från räddningstjänsten i din stad, från media och på sidan 867 i Finska Broadcasting Corporation's Text-TV. Information finns också på Strålsäkerhetscentralens webbplats www.stuk.fi och på räddningsväsendets webbplats www.pelastustoimi.fi.

7.12 Elavbrott

Agerande vid elavbrott:

- Kontrollera först säkringarna. Om de är hela, kontrollera huruvida elektriciteten hos grannen eller i grannhusen fungerar.
- Om elektriciteten avbryts i ett större område, känner man redan till störningen och har inlett åtgärder för reparation. De flesta elleverantörer har ett inspelat meddelande om störningar som ges på servicenumret för störningar och informerar om kända situationer med elavbrott i ditt område.
- Ifall elektriciteten betar sig konstigt efter att kopplats på, såsom att lamporna lyser klarare eller svagare än normalt, kan orsaken vara att elnätets nollledning har brustit. Detta kan skada apparater, orsaka eldsvåda och i värsta fall ge risk för elstöt. I sådana situationer, bryt strömmen med hjälp av huvudbrytaren och ring till elleverantörens störningsjour.
- Om ett elavbrott pågår länge, var beredd med varma kläder och vid behov även ett hemförråd, speciellt vintertid. Det finns anvisningar om hemförråd i bilagorna.

Bra att veta vid strömavbrott

- elektriska apparater som har varit påslagna (t.ex. spisar eller ugnar) ska stängas av så att de inte utgör en brandrisk när strömmen kommer tillbaka
- Kylskåpet och frysen slocknar och bör inte öppnas för att förhindra att maten förstörs.
- vattentillförseln kan avbrytas under ett strömavbrott, eftersom vattenpumparna drivs med el

I händelse av ett förväntat strömavbrott kommer ansträngningar att göras för att informera allmänheten i förväg. Det är **inte** alltid möjligt att ge information i förväg. Du kan få information om förväntade strömavbrott genom att följa myndigheternas information, till exempel via YLE.

8 Befolkningsskydd

Syftet med skyddsrummet är skydda människorna mot ras, explosionstryck, splitter, gas, strålning och bränder. Det finns ett skyddsrum i fastigheten. Det rekommenderas att man väljer en skyddsrumsansvarig och en medhjälpare till den ansvarige. Det är bra om de skyddsrumsansvariga lär sig använda utrustningen i skyddsrummet och hur skyddsrummet ställs i ordning för användning.

I Finland finns det plats i skyddsrum för cirka 3,8 miljoner människor. Skyddsrummen finns i bostadshus och i andra fastigheter. Utöver skyddsrummen i fastigheter finns det offentliga skyddsrum, t.ex. bergum.

Under normala förhållanden används skyddsrummen i allmänhet som hobbylokaler, förråd eller för något annat nyttoändamål. Ett skyddsrum ska dock kunna börja användas inom 72 timmar efter myndighetsbeslut.

I skyddsrummet ska man se till att metalldelarna inte rostar, att tätningarna är hela, att utrustningen fungerar och bevaras.

Det finns ett skyddsrum i fastigheten.

Placering	Skyddsklass	Utrustningens placering
D-husets källare	S1	I skyddsrum

Fastighetens skyddsrum är av klass S1. Skyddsrummet av skyddsklass S1 är ett nyare som har byggts efter år 1971. I denna skyddsrummodell kan man vistas i långa tider. Skyddsrummet har ett manuellt eller maskinellt luftintag som är försett med förfiltrering och aktivkol-partikelfiltrering.

Myndigheterna ger anvisningar via radion, om man ska förflytta sig till skyddsrummen, och information om vilka skyddsrum människorna ska söka sig till. Förflyttningen till skyddsrum sker således alltid på uppmaning av myndigheterna. Olyckor som sker under normala omständigheter kräver i allmänhet inte att man ska söka skydd i skyddsrum, utan det räcker att man tar skydd inomhus. Det finns totalt 110 000 platser i offentliga skyddsrum i Finland.

8.1 Underhåll av skyddsrum

Skyddsrummet samt förnödenheterna och utrustningen i befolkningsskyddet ska hållas i ett sådant skick att skyddsrummet kan tas i bruk inom 72 timmar. Skyddsrummet kan även användas för annan verksamhet, förutsatt att det kan tas i bruk inom den nämnda tiden. Användningen under normala omständigheter får varken skada skyddsrummet eller förhindra inspektioner och täthetsprov i det.

I skyddsrummet är det inte tillåtet att förvara föremål som smutsar ner och det är inte tillåtet att göra öppningar i de omgivande konstruktionerna. Skyddsörrar, -luckor och ventilationsanordningar får inte tas bort från sina platser och ventilationsutrustningen får inte användas för ventilation under normala omständigheter. Det är tillåtet att montera en dörr i skyddsörrans öppning. Under normala omständigheter ska minst hälften av skyddsrummet vara ledigt för användning vid överraskande skyddsbehov.

Observera även följande:

- Skyddsrummets ägare och förvaltare ska se till att skyddsrummet, dess förnödenheter och apparater hålls i användningsdugligt skick samt att de underhålls och inspekteras på vederbörande sätt.
- En utsedd person ska årligen inspektera och testa skyddsrummets dörrar, luckor, täthet, ventilations- och elapparater, avloppsystem, samt rummets täthet, i enlighet med respektive leverantörs anvisningar.
- För att säkerställa funktionsdugligheten hos utrustningen i skyddsrummet ska de inspekteras och underhållas minst vart 10:e år, såvida inte tillverkaren har föreskrivit en kortare tid.
- När anordningarna inspekteras ska ett inspektionsprotokoll upprättas, i vilket görs noteringar om utförda inspektioner av respektive anordning. Inspektionsprotokollet ska uppvisas på begäran från räddningsmyndigheten.
- Fastighetens ägare och förvaltare ska se till att skyddsrummet redan har sådana förnödenheter att det kan tas i användning. Sådana förnödenheter är till exempel reservvattenbehållare, avfallskärl, toorklosetter och bäddar.

8.2 Renovering av skyddsrummet

Vid övergång till effektiviserat skyddsarbete

- En skyddsansvarig utses för skyddsrummet. Den skyddsansvarige ansvarar för upprustningen av skyddet och ska känna till utrustningen som finns i skyddsrummet samt kunna använda den. Dessutom ansvarar den skyddsansvarige för allmän ordning, renlighet och disciplin i skyddsrummet.
- Skyddsrummet ska tömmas på alla föremål som lagrats eller samlats i det enligt en uppgjord evakueringsplan.
- Riv och transportera bort alla tillfälliga konstruktioner från skyddsrummet.
- Kontrollera, smörj och se till dörrarnas och luckornas gångjärn och beslag m.m.
- Kontrollera dörrarnas tätningar och fixera dem enligt anvisningarna.
- Kontrollera nödutgångars och nödluckors användbarhet och funktion.

- Torrklosetterna (15 st. plastpåsar/klosett) fördelas till torrklosettrum. Dessa avskiljs med gardiner eller skivor. Det ska finnas ett klosettrum för varje påbörjad 20 m².
- Kontrollera alla ventilers (VVS) funktion genom att vrida dem från det ena yttersta läget till det andra.
- Rengör och fyll på reservvattentankarna. Säkerställ samtidigt behövliga påfyllningsslangar o.d. utrustning. Installera och testa duschar för slusstältet. Reservera minst 50 liter vatten för varje påbörjad kvadratmeter i det egentliga skyddsrummet, dvs. 50 x 80 = 4 000 liter (eller 30 liter/person).
- Rengör golvbrunnarna och testa att de fungerar genom att hälla vatten i dem. Obs! Det finns en stoppventil i golvbrunnen.
- Kontrollera övertrycksventilerna och smörj ventilernas leder.
- Stäng ventilationsöppningarna för normalförhållanden genom att sätta skyddslocken och deras tätningar på plats.
- Kontrollera tryckventilernas skick utanför skyddsrummet.
- Rengör ventilationskanalerna och filtren.
- Kontrollera alla rör, fogar och anordningar i anslutning till ventilationen. Montera specialfilter enligt bruksanvisningen.
- Kontrollera avloppsventilernas funktion genom att vrida dem till de yttersta lägena.
- Kontrollera följande saker i övertrycksmätaren: vätskemängd, att röret är öppet, att mätartallet är noll samt reservvätskan (färgad brännolja).
- Testa luftmängdmätarens känslighet genom provanvändning.
- Kontrollera trycket i skyddsrummet; utför tryckprovet enligt utrustningsleverantörens anvisning. Målet är att kontrollera att ett tillräckligt övertryck kan bildas i skyddsrummet och att skyddsrummet inte läcker ut för mycket luft.
- I skyddsrummet ska man undersöka och kontrollera att dess telefon fungerar, samt antenn, säkringar till elapparater, belysning, och att det finns batterier, lampor och säkringar i reserv, samt strömbrytare, vägguttag m.m.
- Skyddsrummet ska utrustas med de förnödenheter som förordnas enligt bestämmelserna (bilaga).
- Skyddsrummet indelas enligt en på förhand uppgjord plan i separata sektioner för vistelse respektive verksamhet (män/kvinnor, skyddsorgan, personal, kunder). För varje person som ska skyddas ska det finnas en plats att vistas på, med personliga förnödenheter, läkemedel och livsmedelskonserver.
- Det ska finnas tillräckligt antal sittplatser och bord i skyddsrummet samt våningssängar för ca en tredjedel av personerna som kommer till skyddsrummet.
- Vid undantagstillstånd bör även tillbehör och förnödenheter (t.ex. förströelser), som möjliggör en längre vistelse, införskaffas.
- Nödljusarmatureernas belysning inspekteras.
- Längs passager och korridorer monteras skyltar som vägvisning till skyddsrummet.

8.3 Skyddsmaterial

Skyddsrumsmaterialet kan delas in i två kategorier: material för skyddsrummet och material för skyddspersonalen. Varje skyddsrum ska ha reserverats material som enkom är avsett för skyddsrummet, samt skyddsmaterial för den som sköter skyddsrummet och för dennes medhjälpare.

Under normala omständigheter kan materialet användas vid service och underhåll, förutsatt att materialet förvaras i fastigheten där de hör hemma. Verktygen som hör till skyddsrummet ska finnas tillgängliga när rummet tas i användning.

Bostadshusets skyddsspecifika material.

Namn	Antal
Bår	1
Vattenkonserveringsmedel	Enligt mängden
Järnspekt	1
Märkningsskyltserie för skyddsrummet	1
Ficklampa	2
Hinkspruta	1

Skyddsrummets verktyg

Namn	Tilläggsuppgift
Verkstadshammare	2 kg
Spadmejsel	300 mm
Spetsmejsel	300 mm
Bultsax	ca 600 mm
Yxa	ca 400 mm
Fältspade	ca 500 mm hopvikt
Kofot	ca 600 mm
Handsåg	blad 500 mm
Järnsåg	blad 310 mm

Namn	Tilläggsuppgift
Blad till järnsåg	5 st. i reserv
Skiftnyckel	max. öppning 35 mm
Skruvmejsel	spets 8 mm, blad 150 mm
Stjärnskruvmejsel	
Snickarhammare	0,5 kg
Spik	2 kg, 75, 100 och 125 mm
Kniv	ca 200 mm
Räddningslina	d=12 mm, 20 m

Material för skyddspersonal i bostadshus

Material för säkerhets- och skyddspersonal	För varje påbörjat antal 100 boende
Skyddsmask och bfs-filter	2
Skyddshjälm	2
Skyddsglasögon	2
Första hjälpen-väska och skyddsförbandsförpackning	1
Första förband	2
Strålningsmätare/fastighet med över 100 personer	1
Jodtabletter	2/boende
Handbok i gårdsskydd (Handbok i säkerhet, SPEK)	2

9 Utrymning

Med utrymning avses en ledd förflyttning av människor bort från en farozon i situationer där detta anses medföra en mindre risk jämfört med att skydda sig inomhus. Sådana situationer är alla snabbt utvecklade olyckor med farliga ämnen, kraftiga störningar som orsakas av brandgaser, explosionsfara och strålning.

Utrymningen görs alltid utifrån en separat order från myndigheterna. Myndigheterna har redan på förhand planerat genomförandet av utrymningen av området och reserverat nödvändiga transportmedel för detta.

10 Bevarande av

Förvaring av diverse föremål kan medföra risk för att brand uppstår eller sprids, förhindra säker utrymning i en nödsituation och göra det svårare att släcka en brand. Hantera därför alltid brandfarliga material enligt instruktionerna. **Det är strängt förbjudet att förvara brandfarliga ämnen i enskilda rum.** Utgångar till **byggnaden måste alltid hållas tillgängliga och obehindrade.**

- Bostäder och tillhörande balkonger, terrasser eller liknande utrymmen
 - Förvaring av onödiga varor i lägenheterna skall undvikas.
- Utrymningsvägar, trapphus, interna korridorer och förrådsinfarter
 - Inga varor får förvaras.
- Under eller i närheten av byggnader
 - Inget brännbart material eller andra varor får förvaras på husväggar, inklusive soptunnor, kartongstaplar och lastpallar.

Anmärkning Kontakta alltid den lokala brandkårens brandinspektör i tveksamma fall.

11 Bilagor

Denna räddningsplan har följande bilagor:

- Bruksanvisningar för brandsläckare
- Tillgångar i hemmet

Bilaga A Bruksanvisningar för brandsläckare

Den boende ansvarar för anskaffning av släckningsredskap till sin bostad.

A.1 Släckare

- Vänd brandsläckaren upp och ned och skaka om den, detta säkrar pulvrets fluiditet.
- Dra loss säkringssprinten.
- Närma dig elden medvinds.
- Om du är inomhus, närma dig hukad längs golvet, då blir sikten bättre.
- Fatta tag i den ändan av släckaren där slangen finns och rikta släckningspulvret mot roten av lågorna, kapa inte lågorna.
- Börja släcka framifrån och fortsatt bakåt, eller nerifrån och uppåt.
- Släckningen kan effektiviseras genom rörelser fram och tillbaka.
- Hela det brinnande området ska täckas med ett moln av släckningsmedel.
- När lågorna har slocknat kan släckningen avslutas.
- Kontrollera det brända området och försäkra dig om att branden har slocknat.
- Ifall objektet fattar eld på nytt, upprepa släckningen.

A.2 Brandfilter

- Fatta tag i filtens hörn och skydda dina händer i filten.
- Placera foten på filten, detta förhindrar lågorna från att nå ansiktet.
- Om du är utomhus, närma dig elden medvinds.
- Sträck ut armarna raka.
- Bred ut filten ovanpå elden.
- Håll filten tätt på elden och försäkra dig om att branden har slocknat.
- Skydda dig medan du lyfter upp filten, elden kan tändas på nytt.
- Försäkra dig än en gång om att branden har slocknat.

Bilaga B Tillgångar i hemmet

Hemmets innehåll är en del av invånarnas egen beredskap. När du har ett nödpaket för hemmet kan du hantera oväntade situationer med färre problem. En hemreserv innebär att du köper lite extra mat och andra saker som du kan behöva dagligen. En hemreserv bör räcka i tre dagar (72 timmar). En hemreserv är mat och varor i normal cirkulation, som fylls på allteftersom de används. På så sätt hålls maten färsk och varorna användbara. Det finns många anledningar till att du inte kan gå till affären.

- En ensamstående förälder kanske blir sjuk och inte kan gå och handla
- Samhället kan skadas; det kan vara en strejk, transportstörningar eller ett större strömavbrott som stör det dagliga livet.
- En situation där affärer måste stängas eller du inte kan gå ut.

Innehållet i hushållsförnödenheterna kan variera beroende på hushållets matvanor, inklusive vatten på flaska, behållare för förvaring av vatten, läkemedel, jodtabletter och hushållsartiklar. Dessa inkluderar personliga läkemedel, toalettartiklar, blöjor, batteridrivna radio, ficklampa och batterier.